

těchto služebností je tudíž — jak již řečeno — převládající prospěch národohospodářský a ten tu je patrně, když — jak Peyrer vytýká (viz jeho Österr. Wasserrecht) — průmyslový neb hospodářský význam podniku vyváží újmy a obtíže, jež vzejdou třetímu vykonáním práva donucovacího.

Za to však není potřebí, by podnik sloužil zájmu veřejnému, by přímo nebo nepřímo se ho zúčastnil stát neb obec neb ústav veřejný. Výraz »převládající prospěchy« vykládati sluší pro národní hospodářství v ten smysl, že není snad potřebí naprosto vynikajícího významu takového podniku pro národní hospodářství, stačí, když národohospodářské prospěchy, jichž se lze od podniku nadíti, vyváží újmy vzniklé cizímu pozemku zřízením služebnosti (rozh. min. o. ze dne 20. února 1872 č. 4987, »Zeitschr. für Verw.« r. 1872 str. 92). Též platí hořejší předpis při stavbách odvodňovacích zejména tehda, když jde o odvodnění míst, ulic a silnic (rozh. min. o. ze dne 15. února 1881 c. 1704 str. 342).

IV. Též k vodě soukromé lze služebnosti zříditi, pokud jí vlastník nepotřebuje, pokud se týče vody ve lhůtě úřadem mu stanovené nepoužije; může pak osoba třetí žádati, by jí voda soukromá byla vlastníkem ku prospěšnému užití za přiměřenou náhradu přenechána (§ 15 lit. a říš. vod. z.). Toto právo poživací lze propůjčiti zejména osadám a obcím, pokud vody potřebují a vlastník jí může postrádati (§ 16 ř. z. v.).

Služebnost okapu (servitus stillicidii, fluminis recipiendi) jest služebnost domovní, kterou definuje § 489 o. o. z. jako právo vodu dešťovou (též sněhovou) volně nebo po žlabu odváděti na cizí střechu. Služebnost tato je identickou se služebností uvedenou v § 475 č. 6 o. o. z., jež záleží v právu okap vésti na cizí pozemek. Ohledně služebnosti okapu, která tudíž zavazuje povinného ku snášení, platí povšechné předpisy o služebnostech a jsou předpisy § 489 jen jich užitím. Zejména platí zde: 1. Oprávněný může zvýšiti svou střechu, tudíž změnití směr a množství odtékající vody, avšak musí učiniti taková opatření, by se tím služebnost nestala obtížnější (§ 484 o. o. z.). 2. Oprávněný musí dáti často napadlý sníh odkliditi, to z toho důvodu, by množství vody se zbytečně nerozmnožilo (§ 484 2. věty). 3. Oprávněný musí žlaby k odtoku určené v pořádku udržovati (§§ 482, 483 o. o. z.). Zda ostatně nutno vodu odváděti po žlabech závisí na tom, jakého obsahu je služebnost. Za příčinou bližší charakteristiky služebnosti okapu poukazuje Stubenrauch (II. díl Sachenrecht 679) k tomu, že když voda dešťová dopadá se střechy následkem přirozené polohy této, beze zvláštního zařízení (tudíž ne proudem, nýbrž po kapkách) na pozemek sousedův, není k jejímu přijímání právě tak zapotřebí zvláštní služebnosti, jako k otevření okna ve vlastní zdi. Ostatně může býti odtékající voda vlastníkovi sousedního pozemku v leckterém směru užitečnou a může si v tomto případě vymítni, by mu nebyla voda odváděna (§ 476 č. 12 o. o. z.), což by jinak vlastníkovi příslušelo na základě jeho práva vlastnického.

Služebnost okna je služebnost domovní, dle níž může oprávněný v cizí zdi okno sobě učiniti (§§ 475 č. 3 a 488 o. o. z.) a tím zjednatí své budově světlo a vzduch. Římské právo rozeznávalo »servitus ne luminibus officatur«, jež spočívala v tom, že zavázaný nesměl nic učiniti, »quominus coeli videri possit«, čím by přítok světla neb vzduchu byl odňat nebo ztenčen, a »servitus prospiciendi«, při které mohl žádati oprávněný, by mu byla vyhlídka neztenčeně zachována, pokud se týče udržena. Ra-